

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 7 § lagen om Finlands Akademi

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om Finlands Akademi ändras med anledning av att den nya statsunderstödslagen trätt i kraft så att till den fogas en hänvisning till lagen om statsunderstöd. Statsunderstödslagens bestämmelser om ändringssökande skall enligt förslaget inte tillämpas på Finlands Akademis beslut om beviljande av statsunderstöd.

Det skall dock vara möjligt att söka ändring enligt statsunderstödslagen om det är frågan om att avbryta, återbetala eller återkräva ett redan beviljat statsunderstöd.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och de föreslagna ändringarna

Finlands Akademi har som ett centralorgan för vetenskapsförvaltningen till uppgift att främja den vetenskapliga forskningen och utnyttjandet av den, utveckla det internationella samarbetet inom vetenskapen, vara sakkunnigorgan i frågor som gäller forskningspolitik samt bevilja anslag för vetenskaplig forskning och annan verksamhet som främjar vetenskapen.

Finlands Akademi har flera former av forskningsfinansiering för olika ändamål. Akademien finansierar bl.a. forskningsprojekt, forskningsprogram, spetsforskningsenheter, Akademins forskartjänster, forskarutbildning samt internationellt samarbete. Akademins beslutsvolym när det gäller forskningsfinansiering motsvarade år 2002 sammanlagt 176,5 miljoner euro. Merparten av Akademins forskningsfinansiering anvisas universitetet. År 2002 uppgick universitetens del av

finansieringen till inemot 84 procent. Statens forskningsinstitut fick ca 6 procent. Bara drygt 10 procent av Akademins forskningsfinansiering anvisades icke-statliga mottagare som statsunderstöd eller stipendier antingen till enskilda personer eller till deras stödorganisationer. Sammanlagt behandlade Finlands Akademi år 2002 drygt 4 000 finansieringsansökningar, frånsett ansökningar som gällde forskartjänster.

Enligt 7 § lagen om Finlands Akademi (378/1994) får ändring i sådana beslut av Finlands Akademi som gäller forskningsanslag, stipendier eller avtal inte sökas genom besvär. Bestämmelsen gäller alla som får forskningsfinansiering. Bestämmelsen motiverades i propositionen (RD 320/1993 rd) med att forskningsfinansiering som beviljats av Finlands Akademi är beroende av prövning och i allmänhet gäller forskningsarbete som utförs vid högskolor och statens forskningsinstitut och att ingen sökande har subjektiv rätt att få finansiering.

Statsunderstödslagen (688/2001) trädde i kraft den 1 september 2001. Lagen är en allmän lag om beviljandet, utbetalningen, granskningen av användningen samt grunderna för återkrav av statsunderstöd som beviljas enligt prövning. Lagen är sekundär. Den tillämpas bara till den del inte något annat bestäms någon annanstans i lagstiftningen. Genom statsunderstödslagen upphävdes statsrådets beslut om allmänna föreskrifter angående statsbidrag och -understöd (490/1965). I statsunderstödslagen anges inte för vilka funktioner statsunderstöd beviljas, utan om detta bestäms i annan lagstiftning och besluts i statsbudgeten.

I propositionen föreslås att lagen om Finlands Akademi ändras så att det i 7 § tas in ett nytt 2 mom. med en hänvisning till statsunderstödslagen. Enligt förslaget skall bestämmelserna i statsunderstödslagen tillämpas på sådana finansieringsbeslut av Finlands Akademi där det är frågan om statsunderstöd eller stipendium, dvs. beslut som gäller verksamhet utanför statens budgetekonomi. Statsunderstödslagens 34 § om ändringssökande skall dock inte tillämpas på beslut som gäller själva beviljandet av understöd eller stipendier.

I statsunderstödslagens 34 § bestäms om ändringssökande i statsbidragsmyndighetens beslut. Enligt bestämmelsen får ändring i statsbidragsmyndighetens beslut inte sökas genom besvär. Däremot får en part som är missnöjd med beslutet söka rättelse inom 30 dagar från delfåendet. Rättelseyrkandet riktas till den myndighet som fattat beslutet. I beslut som fattats med anledning av ett rättelseyrkande får ändring sökas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Eftersom ingen sökande heller i framtiden skall ha subjektiv rätt att få finansiering som beror på myndighetens prövning och de disponibla anslagen, är det befogat att förbudet mot att anföra besvär över Finlands Akade-

mis beslut om understöd kvarstår. Detta är motiverat även därför att alla som söker finansiering skall få lika behandling, eftersom möjligheten att söka ändring enligt statsunderstödslagen gäller bara en liten del av alla som söker finansiering av Finlands Akademi och sådana finansieringssökande som omfattas av statens budgetekonomi inte skulle ha möjlighet att anföra besvär.

Enligt förslaget skall besvärsförbudet endast gälla beslut som gäller själva beviljandet av understöd. Ändringssökande enligt statsunderstödslagen skall dock vara möjligt bl.a. då det är frågan om att avbryta utbetalning, återbetala och återkräva sådana beviljade statsunderstöd som avses i statsunderstödslagen, dvs. i sådana fall som är förknippade med särskilda behov av rättsskydd. Det föreslagna förfarandet är detsamma som i vissa statsunderstödsbestämmelser inom undervisningsministeriets förvaltningsområde.

2. Propositionens verkningar

Propositionen har inga ekonomiska eller organisatoriska verkningar. Lagändringen innebär en reglering av statsunderstöden enligt prövning, och detta påverkar inte storleken på de anslag i statsbudgeten som är avsedda för beviljande av statsunderstöd.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid undervisningsministeriet utgående från ett förslag av Finlands Akademi.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som ovan anförts föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av lagen om Finlands Akademi

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 7 § lagen den 27 maj 1994 om Finlands Akademi (378/1994) ett nytt 2 mom. som följer:

7 §

På Finlands Akademis finansieringsbeslut enligt statsunderstödslagen (688/2001) tillämpas vad som bestäms i statsunderstödslagen. På beslut som gäller beviljande av statsunderstöd tillämpas dock inte lagens 34 §.

Denna lag träder i kraft den 200 .
I fråga om användning av och tillsyn över användningen, återbetalning och återkrav av statsunderstöd som beviljats före denna lags ikraftträdande iaktas de bestämmelser som gällde när statsunderstödet beviljades.
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 24 oktober 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Undervisningsminister *Tuula Haatainen*